

Dosarul nr. 2r-61/19

Prima instanță: Judecătoria Orhei, sediul Central (E. Popovici)

Instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (V. Negru, A. Malîi, E.Palanciuc)

DECIZIE

30 ianuarie 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul
judecătorii

Valeriu Doagă
Dumitru Mardari
Galina Stratulat

examinând recursul declarat de către Lucia Ionița, reprezentată de avocatul Parascovia Copacinschi,

în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lucia Ionița împotriva lui Gheorghe Ionița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și încasarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională depusă de Gheorghe Ionița împotriva Luciei Ionița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor,

împotriva încheierii din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a restituit cererea de apel depusă de Lucia Ionița,

c o n s t a t ă:

La 04 aprilie 2017 Lucia Ionița s-a adresat cu cerere de chemare în judecată împotriva lui Gheorghe Ionița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și a cheltuielilor de judecată.

La 16 mai 2017 Gheorghe Ionița a depus cerere reconvențională împotriva Luciei Ionița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor.

Prin încheierea din 15 februarie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central a fost atras în proces ca intervenient accesoriu Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău.

Prin hotărârea din 05 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central s-a admis parțial cererea de chemare în judecată depusă de Lucia Ionița și integral acțiunea reconvențională depusă de Gheorghe Ionița; s-a desfășurat căsătoria dintre Lucia Ionița și Gheorghe Ionița și s-a stabilit domiciliul copilului minor XXXXX cu tata-Gheorghe Ionița; în rest cererea depusă de Lucia Ionița împotriva lui Gheorghe

Ionița cu privire la încasarea pensiei pentru întreținerea copilului minor și a cheltuielilor de judecată s-a respins ca neîntemeiată.

La 10 septembrie 2018 Lucia Ionița a depus cerere de apel nemotivată împotriva hotărârii din 05 septembrie 2018 a Judecătorei Orhei, sediul Central, solicitând admiterea acesteia, casarea în parte a hotărârii primei instanțe cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depusă de Lucia Ionița.

Prin încheierea din 24 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău nu s-a dat curs cererii de apel depusă de Lucia Ionița și s-a acordat apelantei termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probelor invocate în susținerea apelului și dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 75 de lei, fiind totodată explicat apelantei Lucia Ionița că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău a fost restituită cererea de apel depusă de Lucia Ionița din motiv că nu a înlăturat neajunsurile în termenul indicat în încheierea din 24 octombrie 2018.

La 10 decembrie 2018 Lucia Ionița, reprezentată de avocatul Parascovia Copacinschi a declarat recurs împotriva încheierii din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea acestuia, casarea încheierii instanței de apel cu restituirea cauzei în instanța de apel pentru judecarea cererii de apel.

În motivarea recursului a invocat că încheierea instanței de apel din 21 noiembrie 2018 este ilegală și neîntemeiată, deoarece instanța de apel a examinat superficial circumstanțele care au importanță pentru soluționarea cauzei, a încălcat și aplicat eronat normele de drept material și procedural, concluziile expuse în încheiere sunt arbitrare, iar erorile comise încalcă drepturile și libertățile fundamentale ale recurenteii la un proces echitabil.

A mai relatat că instanța de apel a constatat că recurenta/apelanta a recepționat încheierea din 24 octombrie 2018 la 08 noiembrie 2018, însă nu a menționat că termenul de 10 zile acordat pentru înlăturarea neajunsurilor expiră la 18 noiembrie 2018, care este zi nelucrătoare, zi de duminică, iar conform art.112 alin.(2) Cod de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare, adică la 19 noiembrie 2018, până la ora 24.

Or, reprezentantul recurenteii, avocatul Parascovia Copacinschi a expediat cererea de apel motivată și bonul de plată a taxei de stat în sumă de 75 de lei în adresa Curții de Apel Chișinău la data de 19 noiembrie 2018, fapt confirmat prin copia bonului de plată a oficiului poștal și fiind recepționate la 21 noiembrie 2018 ceea ce se atestă prin avizul de recepție.

În conformitate cu art. 425 Cod de procedură civilă, termenul de declarare a recursului împotriva încheierii este de 15 zile de la comunicarea încheierii.

Curtea de Apel Chișinău a pronunțat încheierea contestată la data de 21 noiembrie 2018.

Recurenta a recepționat încheierea instanței de apel la 07 decembrie 2018, fapt confirmat de prima în cererea de recurs.

Astfel, recursul, declarat la data de 10 decembrie 2018, este în termen.

Examinând recursul declarat, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție îl consideră întemeiat și care urmează a fi

admis cu casarea încheierii instanței de apel, și restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru rejudecare din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 427 lit. b) Cod de procedură civilă, instanța de recurs, după ce examinează recursul împotriva încheierii, este în drept să admită recursul și să caseze integral sau parțial încheierea, restituind spre rejudecare problema soluționată prin încheierea casată.

În conformitate cu art.364 alin. (1) Cod de procedură civilă, cererea de apel se depune în scris la instanța judecătorească a cărei hotărâre se atacă, cu plata taxei de stat în cazul în care apelul se impune cu taxă, în condițiile legii.

Materialele cauzei atestă că la 10 septembrie 2018 Lucia Ionița a declarat apel nemotivat împotriva hotărârii din 05 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central, prin care a solicitat casarea în parte a hotărârii primei instanțe cu emiterea în această parte a unei noi hotărâri de admitere integrală a acțiunii depusă de Lucia Ionița.

În conformitate cu art.368 alin. (1) Cod de procedură civilă, dacă cererea de apel nu întrunește condițiile prevăzute la art.364 și 365 și dacă cererea este depusă fără plata taxei de stat, instanța de apel, în termen de 10 zile de la repartizarea dosarului, dispune printr-o încheiere, fără înștiințarea participanților la proces, să nu se dea curs cererii, acordând apelantului un termen pentru lichidarea neajunsurilor.

Astfel, la 24 octombrie 2018 Curtea de apel Chișinău nu a dat curs cererii de apel depusă de Lucia Ionița și a acordat apelantei termen de 10 zile de la recepționarea încheierii pentru prezentarea cererii suplimentare de apel cu indicarea motivelor de fapt și de drept pe care se întemeiază apelul, probelor invocate în susținerea apelului și dovada de achitare a taxei de stat în mărime de 75 de lei, fiind totodată explicat apelantei Lucia Ionița că în cazul în care nu va lichida neajunsurile menționate, cererea de apel nu va fi considerată depusă și împreună cu toate actele va fi restituită fără examinare.

Prin încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în baza art. 369 alin.(1) lit. a) Cod de procedură civilă, s-a restituit cererea de apel depusă de Lucia Ionița împotriva hotărârii din 05 septembrie 2018 a Judecătoriei Orhei, sediul Central.

Instanța de recurs relevă că concluzia instanței de apel referitor la faptul că Lucia Ionița, nu a întreprins măsurile necesare în vederea prezentării apelului motivat și a dovezii achitării taxei de stat, în termenul acordat, este una pripită.

Și asta deoarece, actele cauzei denotă incontestabil că Lucia Ionița, reprezentată de avocatul Parascovia Copacinschi a depus cererea de apel motivată și dovada plății taxei de stat la data de 19 noiembrie 2018, conform copiei bonului fiscal eliberat de Poșta Moldovei, OP MD-OP2039 Chișinău, nr. trimiterii DS2038038656AS/1 și avizului de recepție, anexat în copie (Vol. II, f.d.63).

În conformitate cu art. 112 alin. (2) și (3) Cod de procedură civilă, dacă ultima zi a termenului este nelucrătoare, acesta expiră în următoarea zi lucrătoare. Actul de procedură pentru care este stabilit un termen poate fi îndeplinit până la ora 24 a ultimei zile din termen. Dacă cererile de apel sau de recurs, documentele sau sumele bănești au fost predate la oficiul poștal sau la telegraf, sau prin alte mijloace de comunicație înainte de ora 24 din ultima zi a termenului, actul de procedură se consideră îndeplinit în termen.

Astfel, Colegiul deceleză că Lucia Ionița a recepționat încheierea din 24 octombrie 2018 a instanței de apel la data de 08 noiembrie 2018 (Vol.II, f.d.46), iar

termenul de 10 zile acordat de Curtea de Apel Chișinău apelantei pentru înlăturarea neajunsurilor expiră pe 18 noiembrie 2018, care conform calendarului este zi nelucrătoare -zi de duminică, respectiv ultima zi de îndeplinire a actului de procedură este data de 19 noiembrie 2018.

În aceste circumstanțe, instanța de recurs reiterează că recurenta/apelanta Lucia Ionița, reprezentată de avocatul Parascovia Copacinschi a îndeplinit în termen actul de procedură, adică a depus cererea de apel motivată și dovada plății taxei de stat la data de 19 noiembrie 2018, prin intermediul Oficiului Poștal, adică în interiorul termenului stabilit de instanța de apel, în termen de 10 zile din momentul recepționării încheierii din 24 octombrie 2018.

Tot aici, este de menționat că la exercitarea căii de atac – apelul, persoanele în drept să declare apel, dispun de anumite drepturi și obligații. La rîndul său instanța de apel, este obligată de a respecta procedura examinării cauzei în apel la faza pregătirii cauzei pentru dezbateri, cît și în cadrul dezbaterilor judiciare, inclusiv și acordarea posibilității părților de a-și exercita drepturile și obligațiile lor.

Colegiul precizează că dreptul de acces la un tribunal constituie un element inerent al tuturor garanțiilor procedurale prevăzute în Convenție (CEDO, hotărîrea Campbell și Fell vs. Marea Britanie din 25.02.1982). Drepturile fundamentale trebuie garantate într-o manieră concretă și reală, iar nu iluzorie și teoretică, imposibilitatea concretă de sesizare a unei instanțe de către persoana interesată constituie o încălcare a dreptului acesteia de acces la justiție (CEDO, hotărîrea Airey vs. Irlanda din 09.10.1979).

În această ordine de idei, faptele relatate generează casarea încheierii recurate, or, menținerea acesteia, în condițiile enunțate, ar constitui o încălcare a Luciei Ionița de a dispune de drepturile sale procedurale în condițiile normelor în vigoare, care sunt garantate și de Convenția pentru apărarea drepturilor omului și a libertăților fundamentale, precum și îngrădirea accesului la justiție.

Astfel, soluția adoptată de instanța de apel prin încheierea recurată nu este compatibilă cu respectarea garanțiilor unui proces echitabil, în sensul prevederilor art. 6 § 1 CtEDO, care statuează că orice persoană are dreptul la judecarea în mod echitabil, în mod public și într-un termen rezonabil a cauzei sale, de către o instanță independentă și imparțială, instituită de lege, care va hotărî asupra încălcării drepturilor și obligațiilor sale cu caracter civil.

Din considerentele enunțate și având în vedere faptul că Lucia Ionița s-a conformat indicațiilor instanței de apel, iar argumentele invocate de către recurentă sunt justificate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul declarat de Lucia Ionița, reprezentată de avocatul Parascovia Copacinschi, de a casa încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău pentru examinarea cererii de apel în fond.

În conformitate cu art. 427, lit. b), art.428 Cod de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție,

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de către Lucia Ionița, reprezentată de avocatul Parascovia Copacinschi.

Se casează încheierea din 21 noiembrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă, la cererea de chemare în judecată depusă de Lucia Ionița împotriva lui Gheorghe Ionița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei, stabilirea domiciliului copilului minor, încasarea pensiei de întreținere și încasarea cheltuielilor de judecată și la acțiunea reconvențională depusă de Gheorghe Ionița împotriva Luciei Ionița, intervenient accesoriu Direcția Asistență Socială și Protecție a Familiei Orhei, Direcția pentru Protecția Drepturilor Copilului sect. Rîșcani, mun. Chișinău cu privire la desfacerea căsătoriei și stabilirea domiciliului copilului minor, cu restituirea cauzei la Curtea de Apel Chișinău, pentru judecarea cererii de apel în fond.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
judecătorul

Valeriu Doagă

judecătorii

Dumitru Mardari

Galina Stratulat